

12.

EEN GEZONDE CULTUUR

Onderwijs, sociaal beleid, cultuur en volksgezondheid

De Europese Unie is eerst en vooral een samenwerkingsverband van soevereine staten. Wat de SGP betreft moet er in de EU volop ruimte blijven voor nationale eigenheid. Beleidsthema's als onderwijs, sociale zaken, cultuur en volksgezondheid zijn hier nauw mee verbonden en kunnen dus het beste op nationaal niveau vormgegeven worden. Zeker in het onderwijs en de zorg moet er ruimte blijven voor een christelijke identiteit. Ook geldt voor deze beleidsterreinen het subsidiariteitsprincipe, omdat ze het beste zo dicht mogelijk bij de burger geregeld kunnen worden.

De SGP ziet wel Europese meerwaarde in het erkennen van elkaars diploma's en certificaten. Dit faciliteert economische samenwerking en geeft meer perspectief op de arbeidsmarkt. Gelukkig zijn er op dit vlak al veel stappen gezet. Ook is het goed om uitwisseling van studenten te bevorderen, met name via het programma Erasmus+.

De SGP ziet geen meerwaarde in de oprichting van Europese universiteiten. Als motivatie is aangegeven dat de universiteiten moeten bijdragen aan het versterken van een Europese cultuur. Dat wringt met de academische vrijheid en de rol van universiteiten. Het is bovendien de vraag of de EU überhaupt een rol moet spelen in de vorming van Europese universiteiten. Wat de SGP betreft moeten academische instellingen meer instrumentele kansen om de instroom van buitenlandse studenten te kunnen beheersen. De Europese Studentenrichtlijn vormt hiervoor een belemmering en moet dus worden aangepast. Lidstaten krijgen in elk geval de voegtheid om zelf een maximaal aantal toelatingen van internationale studenten van buiten de Europese Economische Ruimte (EER) te handhaven. Ook moet er gekeken worden naar de studiefinanciering voor buitenlandse studenten. De vrees bestaat dat Nederland bij herinvoering van de basisbeurs erg aantrekkelijk wordt voor studenten uit andere lidstaten. Daarom moeten lidstaten legitieme waarden kunnen hanteren om oneigenlijk gebruik te voorkomen. In ieder geval zouden studenten niet dubbel moeten kunnen profiteren door voordelen van verschillende lidstaten te combineren.

Onderwijs

De vrijheid van onderwijs in Nederland is een groot goed. In vergelijking met andere Europese landen bevindt het christelijke onderwijs zich in ons land in een bijzondere positie, omdat het gefinancierd wordt door de overheid. De vorming van de jeugd op een school waarvan de identiteit aansluit bij die van het eigen gezin, is belangrijk. Het is voor de SGP essentieel dat de positie van ouders niet onder druk komt te staan en dat er ruimte blijft voor pluriformiteit. In dat kader maakt de SGP zich wel zorgen over de toenemende nadruk en eisen op het vlak van burgerschap. Ook op Europees niveau kijken we kritisch naar de stappen die gezet worden op weg naar een Europese Onderwijsruimte in 2025. Daarin is grote aandacht voor het smeden van een uniforme Europese identiteit en het geven van 'gendersensitief' onderwijs. Ook zijn er plannen om op Europees niveau centrale beleidsdoelstellingen en benchmarks voor het onderwijs op te stellen, bijvoorbeeld dat 96% van de jonge kinderen naar de voorschoolse opvang moet gaan. De SGP vindt dat de EU hiermee inbreuk pleegt op de bevoegdheid van de lidstaten en daar onmiddellijk mee moet stoppen.

De vorming van de jeugd op een school waarvan de identiteit aansluit bij die van het eigen gezin, is belangrijk.

sies voor fundamenteel onderzoek, mits deze een Europese meerwaarde hebben. Met gecoördineerde en gerichte subsidies kan voorkomen worden dat hetzelfde onderzoek twee keer wordt uitgevoerd. Voor de SGP is het van belang dat onderzoek binnen ethische kaders gebeurt. Het experimenteren met embryo's mag bijvoorbeeld niet toegestaan worden.

In het kort:

- ▶ Onderwijs is en blijft een bevoegdheid van de lidstaten. Er worden daarom geen verdere stappen gezet richting een Europese Onderwijsruimte.
- ▶ Het is goed om Europees samen te werken bij de erkenning van diploma's en uitwisseling van studenten. De taak van de EU in het (hoger) onderwijs is hooguit faciliterend van aard.
- ▶ De Studentenrichtlijn wordt aangepast om meer grip te krijgen op de instroom van buitenlandse studenten. Ook krijgen lidstaten de mogelijkheid om oneigenlijk gebruik van de studiefinanciering tegen te gaan.
- ▶ De EU kan een rol spelen in het subsidiëren van (fundamenteel) onderzoek, mits dit een Europese meerwaarde heeft en binnen ethische kaders plaatsvindt.

Sociaal beleid

Het sociale beleid is aan lidstaten en dat moet zo blijven. In de landen van de EU zijn er immers veel verschillende tradities, culturen en welvaarsniveaus. Toch ligt er wel een link met de interne markt (economische samenwerking), waardoor enige afstemming van beleid handig en gewenst kan zijn. Een van de onderwerpen waarvoor dat geldt, is de situatie van grensarbeiders en arbeidsmigranten. Door de aard van hun werk staan zij in meerdere landen ingeschreven, wat tot onduidelijk-

heid over hun sociale zekerheid kan leiden. Daarom is het nodig dat landen hierover afspraken maken, ook om uitbuiting van werknemers tegen te gaan. Het is echter niet nodig om op basis van deze uitsonderingsgevallen over te gaan tot een algehele harmonisatie van sociale zekerheidsstelsels in de EU. Dat zou zeer disproportioneel zijn. De SGP reageert dan ook zeer kritisch op de Europese Pijler voor de Sociale Rechten (gelanceerd in 2017), die wordt gebruikt om meer Europese bevoegdheden en regelgeving te creëren op sociaal vlak. Zo is de SGP tegen het opnemen van sociaal beleid in het Europese Semester (de jaarlijkse toetsing door de Commissie van het financieel-economisch beleid van de lidstaten), omdat dit de beleidsruimte voor de lidstaten verkleint. Ook ziet de SGP geen meerwaarde in een Europees minimumloon of in Europese criteria daarvoor, omdat de verschillen tussen de lidstaten te groot zijn. Als het gaat om regulering van platformwerk en thuiswerken, is de SGP van mening dat dit beter op nationaal niveau aangepakt kan worden.

In het kort:

- ▶ Er komen geen extra EU-bevoegdheden op sociaal beleid. Zaken als sociale zekerheid, minimumloon of platformwerk kunnen het best op nationaal niveau geregeld worden.

Cultuur

De Europese Unie is een diverse gemeenschap van verschillende culturen. Dat moet vooral zo blijven. 'Eenheid in verscheidenheid' is niet voor niets het motto van de EU. Streven naar uniformiteit past daar helemaal niet bij. De SGP hecht daarom aan bescherming van nationale en regionale talen en tradities. De SGP pleit niet voor extra EU-regelgeving op dit vlak, maar wil vooral waakzaam zijn dat deze zaken niet in de knel komen door EU-regels. Zeker moet er oog zijn voor de christelijke wortels

van Europa. Dat dit helaas niet vanzelfsprekend is, bleek in 2021 toen de Europese Commissie probeerde om 'Kerstdagen' te vervangen door 'feestdagen'.

Beleid over sport, kunst, media en recreatie moet in lijn met het subsidiariteitsbeginsel bij de lidstaten blijven. De SGP ziet geen meerwaarde of noodzaak deze zaken op Europees niveau te regelen. Daarom moet er ook een einde komen aan subsidies voor films, dans en andere cultuuruitingen via het Creative Europe-programma. Ook is de SGP tegen het opzetten van 'EU Experience Centres' in alle lidstaten of het neerzetten van EU-monumenten in elke gemeente. Deze vormen van propaganda zijn een verspilling van belastinggeld, dat veel zinvoller besteed kan worden.

In het kort:

- ▶ EU-beleid houdt rekening met nationale en regionale talen en tradities. Er is nadrukkelijk oog voor het christelijke erfgoed, bijvoorbeeld voor christelijke feestdagen.
- ▶ Cultuurbeleid blijft een verantwoordelijkheid van de lidstaten.
- ▶ Het programma Creative Europe wordt opgeheven.
- ▶ Er komen geen Europese propaganda-centra of monumenten.

Gezondheidszorg

Gezondheidszorg is een nationale zaak. In het EU-verdrag is dat zo benoemd. Dat moet ook zo blijven. De manier waarop in de 27 lidstaten zorg en ondersteuning wordt vormgegeven verschilt namelijk veel, net als de opvattingen over zorg. Bovendien is zorg iets wat bij uitstek zo dicht mogelijk bij de burger georganiseerd kan worden. Crisis-situaties, zoals de coronacrisis, worden echter in toenemende mate aangegrepen om de EU meer bevoegdheden te geven, ook op het vlak van gezondheidszorg. Als SGP wijzen we dergelijke stappen van de hand. Wat de SGP betreft, komt er geen Europese Gezondheidsunie. Afstemming tussen lidstaten kan nodig zijn, bijvoorbeeld om voorbereid te zijn op toekomstige gezondheidscrises. De coronacrisis heeft echter geleerd dat lidstaten prima in staat zijn beleid op elkaar af te stemmen, zonder dat daar wetgevende EU-kaders voor bestaan.

Wat betreft de coronabestrijding zijn we als SGP tegen het Europese digitale coronacertificaat. Dit instrument heeft tot vaccinatie-rang en -dwang geleid en gaf schijnzekerheid, omdat ook gevaccineerden het virus konden overdragen. De Europese juridische basis voor het coronacertificaat moet daarom komen te vervallen. Het certificaat mag evenmin opgaan in een mondiaal WHO-gezondheidscertificaat. Aan een Europese Ruimte voor Gezondheidsgegevens (EHDS) kleven te veel bezwaren. Dit instrument beoogt een interne markt voor digitale gezondheidsproducten en -diensten, zoals elektronische medische dossiersystemen, tot stand te brengen. Het leidt tot een verdere ongewenste Europese integratie van de gezondheidszorg. Bovendien is de toevoegde waarde van zo'n uitwisselingsstelsel beperkt.

Wel zien we als SGP meerwaarde in het gezamenlijk aankopen van medicijnen, vaccins en medische hulp- en beschermingsmiddelen in tijden van gezondheidscrises. Tijdens de coronacrisis hebben we gezien dat de EU als economisch blok sterker staat dan iedere lidstaat op zichzelf. Het is daarbij wel van belang dat er verantwoordelijkheid wordt afgelegd door de Europese Commissie over

De bescherming van het leven behoort tot de belangrijkste taken van de overheid. Dit krijgt extra gewicht wanneer er sprake is van broos, teer en kwetsbaar leven.

dig. De bescherming van het leven behoort tot de belangrijkste taken van de overheid. Dit krijgt extra gewicht, wanneer er sprake is van broos, teer en kwetsbaar leven. Juist dan moet de overheid een 'schild voor de zwakker' zijn. De SGP komt op voor het leven en de menselijke waardigheid van de moeder en dat van haar (nog niet geboren) kind. De onbedoeld zwangere vrouw heeft daarom hulp en bescherming nodig om deze onverwachte en soms complexe situatie het hoofd te kunnen bieden. In de praktijk is abortus geen vrije keuze wanneer de zwangere vrouw geen enkel serieus alternatief aangeboden wordt of indien onder druk van de aanstaande vader of familie op abortus wordt aangedrongen. Abortus is dan ook geen mensenrecht en mag dus ook niet als zodanig worden verankerd in Europese verdragen. Dit zou bovendien tegenstrijdig zijn met artikel 2 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens over het recht op 'recht op abortus' opgenomen. Daarbij komt dat het niet aan de EU is zich te mengen in de medisch-ethische keuzes die in de zorg gemaakt worden. Hier gaan de nationale regeringen over. Regels over bijvoorbeeld abortus, euthanasie, embryoon-derzoek en draagmoederschap mogen niet vanuit 'Brussel' aan lidstaten opgelegd worden. Lidstaten moeten elkaar alle ruimte geven om abortuswetgeving aan te scherpen als zij dat willen. Er gaan geen Europese fondsen naar abortussen in derde landen of naar embryo-onderzoek.

In het kort:

- ▶ De lidstaten blijven bevoegd op het gebied van de gezondheidszorg. Er komt geen Europese Gezondheidsunie.
- ▶ Er komt geen Europese Ruimte voor Gezondheidsgegevens.
- ▶ Het coronacertificaat had er nooit mogen komen en mag niet internationaal worden uitgerold door de EU en WHO.
- ▶ Gecoördineerde aankoop door de EU-lidstaten van geneesmiddelen en medische hulp- en beschermingsmiddelen kan een goede zaak zijn, met name tijdens gezondheidscrises.
- ▶ Europese regels dwingen meer transparantie af van de geneesmiddelenindustrie over de opbouw van hun kosten. Op Europees en nationaal niveau worden de mogelijkheden verkend om geneesmiddelen toegankelijk te houden voor iedereen, met een redelijke vergoeding voor de farmaceut.
- ▶ De lidstaten spelen gezamenlijk een rol in het financieren en faciliteren van onderzoek naar ernstige (chronische) ziekten.
- ▶ Abortus is geen mensenrecht en mag niet als zodanig worden verankerd in Europese Verdragen. De EU mag zich niet bemoeien met medisch-ethische kwesties zoals abortus, euthanasie, embryoon-onderzoek en draagmoederschap.
- ▶ Bij eventuele toetredingsonderhandelingen of handelsverdragen mag de Europese Commissie hierover geen eisen stellen aan kandidaat-lidstaten of onderhandelingspartners.
- ▶ Er mogen geen Europese fondsen naar abortussen in derde landen of naar embryo-onderzoek gaan.